

**ODGOVORNO
S HRANO!**

Odgovorno s hrano!

EAT RESPONSIBLY!

Pomagamo raziskovati načine, s katerimi bomo bolj odgovorno izbirali hrano. S svojim izborom lahko ustvarimo boljši svet!

Odgovorno s hrano! je mednarodni projekt, v katerem poleg slovenskih ekošol sodelujejo še ekošole iz osmih partnerskih držav: **Bolgarije, Češke, Hrvaške, Latvije, Malte, Poljske, Romunije in Slovaške.**

Kako lahko naše vsakodnevno ravnanje pripomore k varovanju okolja, podpira človekove pravice in pomaga izboljšati blaginjo v naši družbi? In v čem se to vprašanje nanaša na hrano?

Svetovno prebivalstvo hitro narašča in do leta 2050 bomo na tem planetu morali nahraniti štirikrat več ljudi kot sto let prej. Zato hrana ni več samo skrb posameznika. Z izbiro svoje hrane že posredno ali neposredno vplivamo na podnebje, naravne vire, kot sta voda in zemlja, hkrati pa tudi na človekovo sposobnost, da si priskrbi hrano in živi dostojno življenje.

Cilji projekta:

IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI ŽIVLJENJSKI SLOG

Učitelj lahko v razredu s temami o odgovorni porabi hrane začne razpravo o najbolj perečih svetovnih vprašanjih in tako odpre prostor za soustvarjanje novih, odgovornih rešitev za naše vsakdanje življenje.

UČENCI VODIJO DO SPREMENB

Aktivni učenci raziskujejo povezavo med svetovnim in lokalnim. Spreminjanje manjših stvari v naši okolici ima lahko velik vpliv na globalni ravni!

Aktivni starši

Starši imajo poglobljeno vlogo pri odgovornem ravnanju s hrano doma. Vabimo vas, da doma sledite našim nasvetom o odgovorni porabi hrane.

Vključevanje lokalnih skupnosti

Strokovnjaki za prehrano, kuharski mojstri, aktivisti, kmetje in odgovorni v politiki so lahko v veliko pomoč pri tovrstnih šolskih dejavnostih. Več ko nas je, večji bo naš vpliv!

Dobre zamisli posredujemo naprej

Ekošole v devetih sodelujočih državah si izmenjavajo primere dobrih praks. Mednarodni forum bo potekal v Pragi, kjer se nam bodo pridružile pomembne osebnosti s področij izobraževanja in prehranjevanja.

Mednarodno sodelovanje:

1800 učiteljev raziskuje povezave med pridelavo hrane, spremembami v družbi, okoljem in kakovostjo našega življenja.

550 evropskih ekošol sledi letnemu izobraževalnemu programu o odgovorni porabi hrane.

65.000 učencev in **25.000** dijakov in študentov išče priložnosti za spremembe na šolskih jedilnikih in tudi v njihovem okolju.

Vsebine in gradiva za delo

Za delo o odgovorni porabi hrane za različne starostne skupine smo pripravili metodologijo, učno vsebino in druge publikacije o tem, kako naša hrana spreminja svet ...

Tri raziskave, ki jih izvedejo udeleženske projekta:

- prigrizki iz šolske torbe,
- raziskava Učenci,
- raziskava Dom.

Interaktivne delavnice, strokovno izobraževanje učiteljev mentorjev, povezovanje z različnimi deležniki (ministrstvi, fakultetami, inštituti, zadrugami, kulinaričnimi mojstri, občanami in lokalnimi prebivalci ...).

Odgovorno s hrano

Odgovorno s hrano
 Družba, ki je zdrava, je tudi pomembna. Raziskava, ki jo izvedejo učenci, razkriva, da je odgovorna poraba hrane v gospodinjstvih.
 Vprašalnik, ki ga držite v rokah, je zelo pomemben orodje za delo. Upamo, da bomo tako lahko ugotovili, kaj se po navadi dogaja s hrano v naši državi. Če informacije nam ne pomagajo, da se odločimo, kaj naj bo naša hrana, lahko pomagajo tudi drugi orodja.
 Želimo, da bi vsi učenci, ki sodelujejo v tem projektu, našo državo spoznali in spoznali, da je odgovorno. Vse odgovore bomo obdelovali, analizirali in tudi namenjeni objaviti za motiviranje naših dijakov.
 Vrnaj se vam zelo lepo zahvaljamo.
 Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na učiteljico mentorico, ki vam bo tudi pripravila seznam odgovorov. Na koncu vsakega vprašalnika se namoščijo za izpolnjevanje. Na zadnje strani naj vam bodo poslani vsi potrebni izdatki.
 Vsi oči vidite OS Lesčice

* Rezultati

1. Zbiranje podatkov, kje kupujete hrano? *

O razporejenih 1000 učencev, ki sodelujejo v tem projektu, smo ugotovili, da kupujejo hrano na različnih mestih. Kakšno porabo pa uporabljajo:

	hlepki	šole	Trgovski	Na gostje	Najbolje	Učitelje
A) Hrana kupujemo v trgovini	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B) Hrana kupujemo na tržnici	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C) Hrana kupujemo enkrat na teden v trgovini ali na tržnici	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D) Hrana kupujemo enkrat na teden v trgovini ali na tržnici in enkrat na teden v restavraciji	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E) Hrana kupujemo na internetu	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. Če hrano pridajemo sami, prosimo, da napišete, katera? *

ODGOVORNO S HRANO!

Ali ste vedeli, da v današnjih časih proizvodnja hrane:

- bolj prispeva h globalnemu segrevanju kot avtomobili, kamioni, letala in vlaki skupaj?

- porabi 70 odstotkov sladke vode, vendar zaradi pesticidov in gnojil, ki odtekaajo vanjo, v veliki meri zmanjšuje njeno kakovost?

- pospešuje izginjanje biotske raznovrstnosti?

- je glavno gonilo krčenja gozdov in opustošenja Zemlje?

EAT RESPONSIBLY!

Projekt Odgovorno s hrano! je eden prvih poskusov EU, ki obravnavajo ključna vprašanja porabe hrane v šolskih programih. Skozi akcijsko usmerjeno pedagoško metodologijo, s pomočjo sedmih korakov programa Ekošola, mladi razvijajo kritično mišljenje, znanje in usposobljenost, da postanejo globalni državljani, in da sprejmejo nove vedenjske vzorce na področju pre(hrane).

Odgovorna poraba hrane pomeni sprejemanje **zavestnih odločitev** o hrani, ki jo zaužijemo, pri čemer upoštevamo zdravstvene, okoljske, politične, kulturne in ekonomske vidike naših odločitev, da bi tako zagotovili skladnost naših odločitev **z osnovnimi in realnimi potrebami**, s katerimi zmanjšamo svoj vpliv na planet, so za naš planet koristne in spoštljive do življenja ter izboljšujejo **kakovost življenja** vsakega posameznega potrošnika in družbe kot celote.

Vsak od nas bi se moral vprašati:

- **Kaj jem?**
- **Od kod prihaja moja hrana?**
- **Kako je pridelana?**
- **Koliko hrane zaužijem?**
- **Koliko hrane zavržem?**
- **Kakšen je globalni vpliv moje hrane?**

Poskusiti bi morali:

- **jesti manj, vendar boljšo hrano,**
- **jesti lokalno pridelano, sezonsko in ekološko hrano, če je to mogoče,**
- **pogosteje nadomeščati meso s hrano na rastlinski osnovi**
- **izbirati hrano, ki jo pridelujejo na spoštljiv način do ljudi in našega planeta,**
- **jesti raznovrstno hrano,**
- **izogibati se izdelkom, ki vsebujejo palmovo olje,**
- **nehati zametavati hrano.**

V Evropi redko pomislimo na to, da je hrana tudi **človekova pravica in velik svetovni problem**. Svetovno prebivalstvo hitro narašča in do leta 2050 bomo na našem planetu morali nahraniti trikrat več ljudi kot pred stotimi leti. Naš izbor hrane neposredno ali posredno vpliva na podnebje, na uporabo naravnih virov kot sta voda in zemlja, na zmožnost ljudi, da se lahko nahranijo in živijo dostojno življenje doma in po svetu.

Vsako od nas ima možnost vsaj **trikrat na dan izbrati hrano, ki spoštuje življenje nas in okoli nas**. Na svetu, kjer živi sedem milijard ljudi, se nam naše osebno pozitivno dejanje lahko zdi kot kaplja v morje, vendar ni tako. Hrana v Evropi in Severni Ameriki ima največji vpliv na okolje in je povod številnih negativnih vplivov. Vendar pa je v Evropi, zlasti v devetih evropskih državah, ki so del tega projekta, tudi veliko pozitivnih načinov porabe hrane, ki so lahko pomemben zgled in podpora za preostale države.

Tekom projekta odkrivamo, kako hrana oblikuje svet. Vsak sklop pripravljene metodologije prikaže in razloži eno globalno prehranjevalno usmeritev, ki je problematična in na katero bi moral biti pozoren vsakdo, od politikov do splošne javnosti.

Teh šest prehranjevalnih usmeritev obsega:

- **pospešeno izginjanje raznolikosti,**
- **povečano porabo mesa in mlečnih izdelkov,**
- **povečevanje razdalje med pridelovalci in porabniki,**
- **veliko naraščanje porabe predelane hrane,**
- **navzočnost palmovega olja v predelani hrani,**
- **skrb zbujujoče naraščanje količine zavržene hrane.**

